

Dne 8. oktobra je napad prenehal. Ruske čete so se umaknile in naše čete so jih energično preganjale. Umikanje je bilo podobno begu. Medtem je bila ofenziva naše glavne vojske tako uspešna, da je sedaj Przemysl svoboden. Samo na vzhodni fronti še demonstrirajo ruske čete, najbrž da skrivajo svoje umikanje. Kanonada traja danes od ranega jutra. Z dovoljenjem trdnjavskega poveljnika sem obiskoval dan poznejše utrbo v skupini Siedliczka. To je edina točka v trdnjaski črti, kjer so Rusi v noči od 7. na 8. oktobra prodrli skozi različne ovire, ali hvala junaški posadki, katera se je borila tri in pol ure proti petkrat močnejšemu sovražniku, dokler ni prišla pomoč. Rusi, ki so prodrli, so plačali svoje drzno podjetje s smrtjo ali pa so bili vjeti, nobeden se ni vrnil. Še sedaj se vidijo sledovi grozne bitke, ki nima, kar se tiče grozovitosti para.

Pozneje smo poročevalci obiskali trdnjavo; ves čas čuli smo gromenje kanonov, ki je postajalo semtertja posebno močno. Posebno zanimiva je bila neka utrba; ta je bila v 4 dnevem boju več kot 500 krat zadeta, blizu te utrbe pa je padlo okoli 8000 ruskih krogelj. Iz te utrbe same pa se je 3000 krat ustrelilo. Sovražnik se je približal utrbi do 700 korakov; padlo je tukaj 5000 Rusov. Naši pa so izgubili vključ peklenskemu ognju le enega mrtvega in 7 ranjencev. Vse poškodbe, ki so se zadale naši utrbi podnevi, popravili so naši vojaki ponoči. Zapovedoval jim je tukaj oberlajtnant Mikes. Okolica utrbe bila je popolnoma prazna, vse drevje podrti; povsod je bila napravljena ograja iz trnjeve žice. Zadnja stran utrbe se najlaže primerja z vinskimi kletmi. Na vse strani vodijo vojne železnice in brzojavne žice k zalogi municije. Na drevesih so se nahajala opazovališča za vodstvo ognja. Blizu utrbe se je bil krvavi boj, katerega so se udeležili tudi deli graškega armadnega kora, torej štajerski vojaki. Sovražnik je bil vržen nazaj in je moral čez reko San pobegniti.

Glasom izjav trdnjavskega zapovednika se nahaja tretji armadni kôr (torej naši vojaki) v izbornem stanju in se junaško vojskuje. Vojaške čete so izborno razpoložene. Tudi v sedanjih bojih ob reki San je naložena našim četam zopet sijajna naloga, ki jo bo naš železni tretji kôr gotovo zopet častno izvedel v svojo čast in v slavo domovine.

Vojska

divja in nikdo ne ve, kako dolgo bode trajala. V teh resnih časih kaže se pomen društva

„Rdeči križ,“

ki skrbi za ranjence vojne, posebno očitno. Prosimo torej vsej, ki imajo čisto srce za našo domovino, da naj

žrtvujejo

za to prepotrebno društvo vsaj malo darilo!

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejni brez zvezdice so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 26. oktobra v Lipnici*; v Lembergu*, okr. Šmarje pri Jelšah; v Ribnici**, okr. Marenberk; v Hausu**, okr. Schladming; pri Sv. Ani**, okr. Obdach; pri Sv. Jurju na Stifingi**, okr. Wildon.

Dne 27. oktobra v Ormožu (sejem s ščetinariji); v Gradcu (z uporabno živino).

Dne 28. oktobra na Muti**, okr. Ma-

renberk; v Gleisdorfu; v Windisch-Hartmannsdorfu, okr. Gleisdorf; v Koprivnici**, okr. Kozje; pri Sv. Lovrencu**, okr. Bruck; v Fürstenfeldu**, pri Sv. Štefanu**, okr. Kirchbach; v Judenburgu; pri St. Janžu ob T.**; okr. Oberzeiring; v Gleinstättenu**, okr. Arvež; v Gaishornu, okr. Rottenmann; v Slovenski Bistrici**, v Cmurku**, pri Sv. Tomažu**, okr. Ormož; v Mauritzenu, okr. Frohnlaiten; pri St. Jarju ob juž. žel.**; okr. Celje; v Gornjem Gradu**, v Voitsbergu**, pri Sv. Petru, okr. Oberwölz; v Mariboru*; v Imenem (svinjski sejem), okr. Kozje; v Ptuj (svinjski sejem).

Dne 29. oktobra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s klavno živino).

Dne 30. oktobra v Rogatcu (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s klavno živino).

Dne 31. oktobra v Brežicah (svinjski sejem; na Ptujski Gori*, okr. Ptuj.

Dne 1. novembra v Palfau, okr. St. Gallen; na Ptujski Gori, okr. Ptuj.

Dne 2. novembra v Eggersdorfu, okr. Gleisdorf; v Deutschlandsbergu**, v Breitenfeldu, okr. Feldbach; pri Sv. Vidu na Vogau**, okr. Lipnica; v Celju*.

Dne 3. novembra v Pišecah**, okr. Brežice; pri St. Ozbaltu**, okr. Oberzeiring; v Radgoni*; v Ormožu (sejem s ščetinariji); v Ptuj (sejem s konji in govedom); v Gradcu (sejem z rabno živino).

Dne 4. novembra v Steinu na Aniči*, okr. Gröbming; v Lučanah (sejem z drobnico), okr. Arvež; v Konjicah*; pri Sv. Petru pri Preboldu*, okr. Celje; v Ptuj (svinjski sejem).

Dne 5. novembra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s konji in klavno živino).

Dne 6. novembra v Brežicah**; v Pichlu, okr. Bruck; v Feldbachu**, v Stainachu**, okr. Irdning; v Lembergu, okr. Hartberg; v Knittelfeldu**, pri Sv. Janžu**, okr. Arvež; v Wolfsbergu**, okr. Wildon; pri Sv. Lenartu**, pri Sv. Vidu**, okr. Ptuj; v Rogatcu (svinjski sejem); v Wundschuh**, okr. Graška Okolica; v Ligistu**, okr. Voitsberg; v Kindbergu**, pri Novi cerkvi**, okr. Celje; na Rečici**, okr. Gornji grad; v Gadcu (sejem z zaklano živino).

Dne 7. novembra v Brežicah (svinjski sejem); na Ponikvi**, okr. Šmarje pri Jelšah.

Kako se lahko shrani krompir in razno korenstvo, če ni primernih kleti na razpologo?

— Posebno letos kaže vse, da bo treba poskrbeti za to, da se ohrani čez zimo čim mogoče mnogo krompirja in korenstva. Vsak kmetovalec pa še danes nima primernih t. j. primerno vlažnih, ne zadublih in ne pregorkih kleti — shramb za te pridelke, marveč temu ravno nasprotno. Marsikateri ima sicer primerno shrambo, ali morda je ta za hranjenje večjih množin krompirja in korenstva premajhna. Prvi kakor drugi si bosta morala potem takem pomagati na kak drug način. V tem slučaju se da odpomoči s s takozvanimi podsipalnicami, t. j. z zemljo napravljenimi jamami na prostem. Poglejmo torej, kako se napravi podsipalnica. Najprvo se poravnata zemeljska površina približno 1:3 m na širokem in v potrebni dolžini, ter nakopiči, poprej skrbno prebran in osušen krompir ali korenstvo čez rob tega prostora, naj se dene ob robu kak slamat svitek ali pa naj se izkopa na celem prostoru zemlja z lopato globoko. Nekak jarek pa se sme napraviti le tedaj, če ni nikake nevarnosti, da bi voda ostajala pod kupom krompirja ali korenstva. Zemljišče, na katerem se hoče napraviti podsipalnica, mora biti peščeno ilovnato ali pa ilovnato peščeno. Napravljeni kup naj se pokrije spočetka približno 5 cm na debelem s slamo in napravi kakih 60—100 cm od roba kupa krog in krog jarek. Zemljo iz jarka naj se vrže na slamo, s katero je kup pokrit, tako da bo slama z zemljo na tenkem pokritu. Ker pa se začne krompir ali korenstvo, spravljeno na kup, v kratkem potiti, zato se ne sme vrha kupa ali grebena z zemljo pokriti, da bo puš lažje uhajal iz kupa. Kakor hitro nastopi hujši mraz, naj se pokrije kup 1/2—1 m na debelem z zemljo in obenem dlan na debelo z gnojem, slamo ali pa listjem. Še boljši je, če se dene slamo in drugo enako med zemljo s katero se kup zasipa.

Spomladi, ko mraz popusti, naj se nekoliko

zemlje s kupa odgrne, da se shranjeni pridelek preveč ne ugreje in začne poganjati.

Nekoliko načinov o ravnanju z vinom. — Ravnatelj Zweifler je priredil na deželnem poskuševališču v Mariboru poskuse, da bi se uveril, na kakšen način bi se dala napačna vina popraviti. Dosegel je pri teh poskusih naslednje rezultate: 1. Pri motnem, temnem vinu, ki je imelo okus in duh po plesnivcu, ni dosegel z dodatkom sezamovega olja posebnega uspeha; večje množine tega olja so podelile vinu močan duh po olju; dodatek 100 gr. Eponit-a (Eponit je iz rastlinskega olja zadobljeno novo čistilo, ki se je doslej baje vsakrat dobro obneslo) na vsakih 100 l vina in filtriranje po šestih dneh je napravilo popolnoma svetlo vino, prijetnega okusa. 2. Z dodatkom 5 gr. natrijumovega bisulfita, 6 gr. želatine in 5 gr. tanina na vsakih 100 litrov, je zadobilo močno porjavelo vino svitlo barvo. Tudi dodatek 40 gr. Eponit-a in 5 gr. natrijumovega bisulfita na vsakih 100 l vina je izvrstno učinkoval. 3. Dodatek 150 gr. ogljenčeve kislega apna, 12 gr. želatine in 10 gr. tanina na vsakih 100 l motnega in kislega vina, ki je imelo okus po sodu (12,7% skupne kisline) je vino lepo čistilo; vino je imelo čist okus in je postalo milo. Sezamovo olje ni nič izdalo; vino je dobilo okus in duh po tem olju. 4. Razbarvanje belega, iz črnega grozda napravljene vina. To vino, ker je bilo preveč zagorele barve, je hotel razbarvati, da ga potem zveže z belim vinom. V enem slučaju je zadoštovalo 75 gr. Eponit-a na vsakih 100 l vina, v drugem pa šele 100 gr. 5. Popravljanje počrnele slivovke. Z uporabo tanina, in želatine oziroma posnetega mleka, še ni bilo mogoče zadobiti prave barve. Z dodatkom 230 gr. Eponit-a je postala slivovka, dasiravno se je le zelo počasi čistila, popolnoma čista in tudi ni imela nikakega postranskega okusa. Popolen uspeh pa se je doseglo šele z zopetnim destiliranjem, potem ko se je prililo slivovki poprej nekoliko vode.

Krma za mlado živino. — Nadzornik B. Schumy pravi, opiraje se na lastna opazovanja in izkušnje to le:

Pokladanje samega ovsa poleg sena stane preveč, zato naj se nadomesti del predragega ovsa z močnimi krmili n. pr. s semletimi oljnimi tropinami.

Za delni nadomestek ovsa se zelo priporoča semlete sezamove tropine, po katerih pridobi tele ne samo na teži, marveč stane tudi krma v obče manj.

Živina pridobi na živi teži oziroma prej doraste, samo če se ji poklada zadostna množina močnih krmil. Potrebno množino beljakovin mora dobiti žival na vsak način v zadostni meri. Kakor hitro žival primerne množine beljakovnatih snovi ne dobiva, potem je skoraj gotovo, da stane vsak kilogram prirastka na živi teži mnogo več, nego če teh ne dobiva.

Hranjenje sadja. Preden se sadje dene v sadno shrambo, naj se ista najprej prav dobro prezračiti, nato okna zapre in zažvepla. Za vsak kubični meter prostora naj se vzame po 1 gr. žvepla, deno v kakšno kozico žrjavico in vrže nanjo to žveplo. Da se sadje dalj časa ohrani, mora biti shramba hladna in rajši nekoliko bolj vlažna nego presuha. Zelo važno je, da nima sadna shramba nikakega tujega duha, kajti hranjeno sadje vleče razne duhove rado nase, in če se jih navzame, dobi njegovo meso zopern okus in duh. Ako je sadna shramba prevlažna, se razvijajo razne glivice, ki provzročajo potem gnitje sadja. Če se taka shramba prav pridno prezračuje, odvrne se od sadja tudi to nevarnost. Je pa shramba presuha, sadje premočno uvne. V takem slučaju naj se tlak shrambe večkrat poškopri z vodo, ali pa naj se postavi v njo posoda z vodo. Svetloba in poleg še gorkota provzročita prehitro zoritev sadja, zato naj se poskrbi, da bo shramba ne le hladna, ampak kolikor mogoče temna.

Krmenje z želodom je na pravem mestu samo pri prešičih, kajti samo te živali ga prav dobro izkoristijo in jim prav nič ne škoduje, med tem ko vpliva pri govedu in konjih več ali manj neugodno. Špeh prešičev, krmiljenih z želodom, je mnogo boljše od špeha z želodom nekrmiljenih prešičev, on je jedrast, bolj gost in ima tudi izborn okus. Vsakemu pitalnemu prešiču se da na dan lahko po 1/2—1 kg želoda. Ker pa vsebuje želod razmeroma le malo beljakovin, zato je treba,

da se poklada preščenem poleg želoda in druge vodene krme tudi nekoliko takšne, ki vsebuje mnogo beljakovin, kakor otrobe, sezamove ali orehove tropine itd. Želod naj se poklada preščenem naravnost cel, še boljše pa je, da se ga poprej posuši in na to zdrobi ali na debelo zmelje. Želodovemu zdrobu naj se primeša tik pred pokladanjem nekoliko žitnega zdroba ali pa drugih močnih krmil in sicer teh s $\frac{1}{4}$ do $\frac{2}{5}$.

Da se obvaruje žito snetjivosti, namaka se ga, namesto v galicini, lahko v formalinovi raztopini. Formalinova raztopina za namakanje žita za sejanje se napravi takole: V kakšno kad ali kakšno drugo posodo se prilije na vsak hektoliter vode četrtingo litra 40 odstotnega formalina in nato vse skupaj dobro premeša (formalin se dobi v lekarnah). To raztopino se mora napraviti tik pred nameravanjem namakanjem. Hektoliter takšne zmesi zadostuje za 3 kvintale žitnega zrnja.

Ko se je raztopino napravilo, se vsuje seme v kakšno kad in zlje na žito toliko formalinove raztopine, da pokrije površino žita za ped na visokem. Nato se seme s kolecem dobro premeša ter snet in drugo nesnago s površja raztopine posname.

V ti raztopini naj se namaka seme 10—15 minut, kvečem pa pol ure. Nato naj se raztopina odlije in namočeno seme na tenko razširi, da se osuši. Med sušenjem naj se seme večkrat s kako lopato ali pa z venico premeša. Ko se je seme tako osušilo, da se več drugo ob drugo ne sprime, naj se ga takoj poseje.

Če se namerava spraviti to seme v vreče, naj se vzame vreče, ki še niso bile uporabljene za žito, sicer je lahko mogoče, da se seme spravljeno v vreče, v katerih je bilo prej žito, zopet okuži s trosi sneti. Če drugih, novih vreč ni pri rokah, naj se stare vreče, preden se jih za namočeno žito uporabi, namoči v formalinovi raztopini in nato posuši.

Na vsak način naj se strogo pazi, da se pripravi formalinova raztopina natančno po tem navodilu, a pazi pa tudi nato, da se ne bo seme namakalo v nji nad prej označeni čas.

Ta način namakanja žitnega semena ne uniči samo sneti, marveč ima tudi to dobro, da na ta način namočeno zrnje ni škodljivo ne ljudem, ne živalim. V ti raztopini namočeno seme se lahko uporabi za živež, če ga po dovršenem sejanju kaj ostane.

niso bili poklicani v vojaško službo, ker so bili pri asentiranju za orožje nesposobni spoznani, ali pa ker so bili potrjeni in pozneje superarbitrirani, nahaja se veliko krepkih mož, ki bi bili sedaj popolnoma sposobni za vojaško službo. Mnogo jih je, ki so bili takrat slabotni, pa so se sedaj okrepcali, njih telesne napake so tekem let minule. Mnogo drugih je bilo svoj čas spoznanih za nesposobne, ker se je na dotične predpise morda prestrogo oziralo.

Ker postajajo zdaj zahteve naše brambe vedno večje in je treba za nadomestilo vstvariti mnogo izrjenih vojakov ter obrambeno breme razdeliti pravično na celo prebivalstvo, se bode nanovo pregledal prvi poziv črnovojniki (landsturm), da se vidi, v koliko so ti črnovojniki za vojaško službo še sposobni.

K temu pregledu prišli bodo vsi črnovojniški službi podvrženi, ki so rojeni v letih od 1878 do 1890, všteti tudi to leto, ki so bili do leta 1913 pri asentiranju kot nesposobni spoznani ali pa so kot superarbitrirani iz armade izstopili.

Izveti so samo še sledeči: Tisti, o katerih je že itak splošno znano, da so za vojaško službo popolnoma nesposobni. Tisti, ki se že vporabljajo v vojski, če tudi s drugim delom in ne z orožjem. Ravno tako tisti, ki so že za taka dela namenjeni. Nadalje prostovoljci, ki že itak služijo v armadi. Izveti so nadalje tisti, ki so bili letos pri asentiranju kot nesposobni spoznani ter oni, ki so bili že kot črnovojniki superarbitrirani.

Ti novi nabori vršijo se od 16. nov. naprej. Dan in kraj bo oblast pravočasno naznanila.

Pokojnina vdov in sirot za padlimi vojniki. Če umrje mož naravnost na bojišču ali pa tekem 1 leta za ranami, ki jih je dobil v vojski, dobi žena padlega moža sledečo letno pokojnino: žena kadeta 450 K, narednika 170 K, korporala 180 K. Če pa umrje mož vsled bolezni ali epidemije, ki jo je nalezal na bojišču, dobi žena kadeta letnih 300 K, narednika 240 K, četovodje 144 K, korporala 120 K, frajtarja 96 K, infanterista 72 K. Otroci dobe: dečki do 16., deklice do 14. leta, vsak vsako leto po 48 K prispevka za vzgojo. Vendar je ta pokojnina tako omejena, da ne sme pokojnina vdove in otrok presežati svoto 540 K.

Mično novost za otroke oddaja brezplačno tvrdka Nestlé na Dunaju. To so izrezvalne deklice, ki predstavljajo znane osebe iz pravljic v umetniško dovršenih ribzah in podajajo otroškemu srcu razvedrilno mikavnost! — Razen te novosti se na željo oddajajo ali razpošiljajo tudi poskušnje Nestlé-jeve moke za otroke: Henri Nestlé, Dunaj, I. Biberstrasse 2 S. 279

Očetomorilec obsojen na smrt. Pred kratkim je sin Martin Radič ubil svojega očeta, ki je bil znan pijanec. Te dni se je očetomorilec imel zagovarjati pred celjskim okrožnim sodiščem, ki ga je obsodilo k smrti na vislice.

Zastrupljenje s plinom. V Ptujju prenočil je pionir Johan Russ 4. kompagnije (ki je bila svoj čas v Skutariju) pri natakarcu Neži Černejšek. Nesrečna dekla je pustila plin odprt. Vseled tega se je s svojim fantom v postelji omamila. Ko ni zjutraj nikdo odprl, poklicali so policijo. Nadstražnik g. Marinz je vdr v sobo in pustil oba takoj na sveži zrak spraviti. Ali za pionirja je bilo že prepozno, ker je bil revež že mrtev. Deklo so težko bolano v bolnišnico spravili. Zanimivo je, da je bil umrl pionir Russ že v vojni, kjer ga je sovražnik le malo poškodoval. Zdjaj pa je moral ta nesrečnež pri tem žalostnem slučaju svoje življenje pustiti.

Požar. V Sv. Lovrencu na Dravskem polju nastal je te dni velik požar, ki je vpepelil hiše št. 35, 36, 37 in 38. Dospeli so požarniki iz Sv. Lovrenca in Cirkove; pa zaradi pomanjkanja vode ni bilo mogoče mnogo pomagati. G.

Bedrač iz Ptujja, ki se je slučajno tam nahajal, rešil je nekemu otroku življenje.

Nesreča pri transportu avstrijskih motornih baterij. Avstrijske motorne baterije so sodelovale pri Antwerpenpu. Pri odpeljavi z železnice je več vagonov skočilo s tira. Pri tej nezgodi je bil zapovednik stotnik Ferdinand Amman ubit, praporščak Wollner pa si je zlomil nogo. Baterija ni bila poškodovana.

Pozor vozniki!

Postavno predpisano je, da se mora vsak voz takoj izogniti ali vstaviti, kadar prihaja avtomobil „Rdečega križa“, ki prevažaja ranjence. To je strogi predpis!

Vnedeljo, 25. oktobra 1914 od 9. ure zjutraj naprej v PTUJU, Florianiplatz

VELIKA LICITACIJA

pohištva, perila, obleke, igrač in sploh stare šare v prid

„Rdečega križa“.
Pridite vsi!

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Naše zmage.

K.-B. Dunaj, 22. oktobra. Uradno se poroča: V bitki ob obeh straneh Strwiaca se nam je posrečilo, da nesemo napad zdaj tudi v prostoru južno te reke naprej.

Na obvladajoči visočini južno-vzhodno od Sary-Sambora zavzeli smo dve sovražnikove pozicije.

Severno-zahodno od tega kraja prišli smo bližje k Starasolu.

Po sedanjih poročilih smo v zadnjih bojih 3400 Rusov, med njimi 25 oficirjev vjeli in 15 strojnih pušk dobili.

V Černovice so prišle naše predstraže.

Nemški morski uspehi.

K.-B. London, 2. oktobra. Admiraliteti se je poročalo, da je nemški bojni parnik „Emden“ potopil 6 angleških parnikov in enega seboj vzel.

Nemške zmage.

K.-B. Berlin, 22. oktobra. — Boji ob Yserkanalu trajajo naprej. Ednajst angleških parnikov podpira sovražno artiljerijo. Vzhodno od Dixmuiden bil je sovražnik premagan. Tudi v smeri Ypres šlo je naše vojaštvo uspešno naprej. Boji okoli Lille so bili jako hudi, ali sovražnik potegnul se je na vsej fronti nazaj. Hude napade iz smeri Toul premagali smo pod težkimi izgubami za Francoze. — Rusi gredo proti Osowiczu nazaj in jih zasledujemo. Več sto vjetih in mašinskih pušk je padlo v naše roke.

Cenjeni prijatelji!

Politični in gospodarski boji za kmete, obrtnike in delavce postajajo vedno hujši. Od vseh strani se pojavljajo nasprotniki. Vsled tega pa je tudi treba, da si vsakdo nabavi list, ki mu vedno in povsod služi in ki zagovarja ljudske pravice.

„Štajerca“

je tak list, v vsakem oziru neustrašen in pogumen.

Vsak pravi prijatelj ljudstva boede torej:

1. „Štajerčev“ naročnik
2. Zahteval v gostilnah, tobakarnah, kavarnah in brivnicah „Štajerca.“
3. Agitiral za „Štajerca.“

Obenem prosimo ob priliki nastopivšega novega polletja vse one, ki so z naročnino zastali, naj jo blagovolijo vpslati!

Vsi na delo za naš list!

Razno.

Junaška smrt. Listi poročajo iz zasebnih virov, da je na južnem bojišču gospod dr. Tone Gosak, odvetnik in rezervni častnik iz Ptujja junajske smrti padel. Čast mu, ki je za avstrijsko domovino svojo kri prelil.

Obsodba. Graško vojno sodišče obsodilo je zaradi prijateljstva do Srbov ptujskega sollicitatorja Polajnkona na 6 mesecev težke ječe.

Umrj v Ptujju g. Jos. Nowosel v 75. letu svoje starosti. Pokojnik bil je znan krznarski mojster in hišni posestnik. L. m. z.!

Novo asentiranje črnovojniki prvega puziva. Uradno se razglša: Med črnovojniki, ki